

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 czerwca 2020 r.
na posiedzeniu w trybie art. 545 § 3 k.p.k.
w sprawie M. J. skazanego za czyn z art. 148 § 1 k.k. i in.
kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. akt II AKa (...)
utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L.
z dnia 1 lutego 2011 r., sygn. akt IV K (...)
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania
wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Pismem sporządzonym w dniu 12.02.2019 r. (data wpływu do Sądu Okręgowego w L. w dniu 17.02.2020 r.; przekazane do Sądu Najwyższego – data wpływu 27.02.2020 r.) M. J. wniósł „o wznowienie sprawy IV K [...]”. Jako przyczynę wznowienia postępowania wskazał „niejasności w zeznaniach współoskarżonego”. W piśmie tym skazany wniósł również o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu.

Zarządzeniem z dnia 4 marca 2020 r. wnioskodawca został wezwany do wskazania w terminie 7 dni wynikających z art. 540 k.p.k. oraz art. 540a i b k.p.k. ewentualnych podstaw do wznowienia postępowania pod rygorem skierowania

wniosku na posiedzenie w celu rozważenia odmowy jego przyjęcia wobec oczywistej jego bezzasadności, bez potrzeby rozpoznania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, skazany pismem z dnia 10.03.2020r. (data wpływu do Sądu Najwyższego 20.03.2020 r.) wskazał, że w dniu zatrzymania przez Policję był pod znacznym wpływem alkoholu i nie miał możliwości racjonalnej odpowiedzi na zadawane mu pytania. Pod wpływem alkoholu był również podczas konfrontacji. Dodał także, że sąd nie przyjął jego wniosku o badanie wariografem, który złożył ustnie. Adwokat podczas całego procesu nie zadawał żadnych pytań, co powodowało, że musiał się bronić sam. W dalszej części pisma skazany odwołał się do depozycji procesowych złożonych przez współoskarżonego i zeznań świadków w toku postępowania. Ponadto skazany wniósł o poddanie go badaniu wariografem, które potwierdzi, że nie brał udziału w zabójstwie i nie zadawał ciosów ofierze, co umożliwi wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z treści wniosku o wznowienie postępowania wynika jego oczywista bezzasadność, uzasadniająca odmowę przyjęcia wniosku bez wzywania do usunięcia braków formalnych (art. 545 § 3 k.p.k.).

Na wstępie przypomnieć wypada, że instytucja wznowienia postępowania należy do kręgu nadzwyczajnych środków zaskarżenia, których procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie (art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k.).

W art. 545 § 3 k.p.k. ustawodawca nałożył na sąd wznowieniowy obowiązek dokonywania kontroli wniosku o wznowienie postępowania przez pryzmat jego ewentualnej oczywistej bezzasadności. Powyższy przepis wskazuje, że sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od prokuratora, obrońcy lub pełnomocnika, bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Katalog przyczyn, których zaistnienie może skutkować uznaniem wniosku za oczywiście bezzasadny ma zatem - na co wyraźnie wskazuje użyty na

gruncie art. 545 § 3 k.p.k. zwrot „w szczególności”- charakter otwarty. Należy zatem uznać, że art. 545 § 3 k.p.k. będzie miał zastosowanie nie tylko w wypadku, gdy we wniosku powołano inne podstawy wznowieniowe niż wymienione w ustawie, ale i w sytuacji, w której wnioskodawca co prawda wskazał taką podstawę, ale podał okoliczności, które nie mają z nią ani z inną podstawą żadnego związku.

I z takim stanem rzeczy mieliśmy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Żadna z podanych przez skazanego okoliczności nie wskazuje na zaistnienie w przedmiotowej sprawie którejkolwiek z podstaw wznowieniowych, w tym i tej wskazanej w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Zgodnie z powołanym przepisem *postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli: po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że: a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary.*

Z treści pism skazanego nie wynika bowiem, by w sprawie pojawiły się jakiegokolwiek nowe fakty lub dowody, które nie były znane tak sądowi, jak i stronie. Podstawą wniosku skazanego są bowiem wyłącznie argumenty oparte na twierdzeniach wskazujących na wadliwą ocenę przez sąd dotychczas zebranego materiału dowodowego. Odnosząc się do złożonego przez skazanego wniosku o „przebadanie go wariografem” należy dodatkowo wskazać, że celem dokonywanych, na podstawie art. 546 k.p.k. w zw. z art. 97 k.p.k., w toku postępowania wznowieniowego czynności sprawdzających jest wyłącznie skontrolowanie, czy zaoferowany przez stronę nowy dowód w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. można uznać za wiarygodny, czy też nie zasługuje on na taką ocenę. Przepis ten nie może służyć poszukiwaniu i dostarczeniu faktycznej podstawy wniosku o wznowienie postępowania opartego na treści w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., ale ma jedynie prowadzić do procesowego zweryfikowania, w drodze stosownego środka dowodowego, tych okoliczności, które we wniosku zostały przedstawione, w postaci co najmniej oświadczenia pochodzącego od określonej osoby (zob. szerzej J. Matras (w:) Kodeks postępowania karnego. Komentarz, pod red. K. Dudki, WKP

2018, komentarz do art. 540, teza 12). Ponadto wynik badania wariografem, niezależnie od tego jaka byłaby jego treść, ani nie potwierdziłby, że skazany nie brał udziału w zabójstwie i nie zdawał ciosów ofierze, ani tym samym nie wskazywałby, iż zaistniała podstawa wznowieniowa. Sam wynik badania wariograficznego, jak trafnie zauważa się w orzecznictwie, dowodzi bowiem tylko i wyłącznie tego, jakie były reakcje oskarżonego na określone zadawane mu pytania. Nie można go uznawać za dowód sprawstwa czy winy, ani też traktować jako podstawy oceny wiarygodności jego depozycji procesowych (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., III KK 273/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 grudnia 2017 r., II AKa 232/17, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2018 r., IV KO 32/18). Ponadto dowód z badania wariograficznego ma wartość poznawczą w istocie jedynie w początkowej fazie postępowania i traci na znaczeniu z upływem czasu oraz z ilością czynności procesowych z udziałem badanego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2015 r., I KZP 25/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 marca 2010 r., II AKa 15/10).

W tej sytuacji należało stwierdzić, że osobisty wniosek skazanego o wznowienia postępowania zakończony prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. akt II AKa (...), jest bezzasadny w stopniu oczywistym, co uzasadnia odmowę jego przyjęcia, bez wzywania do uzupełnienia braków formalnych, w trybie art. 545 § 3 k.p.k.

Kierując się powyższą argumentacją, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.